
Αρχαίοι Πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Αρχαίοι Πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Αρχαίοι Πολιτισμοί της Εγγύς Ανατολής»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Για το ελληνικό κοινό η αρχαία Εγγύς Ανατολή μοιάζει ακόμη και σήμερα να καλύπτεται από ένα αδιαπέραστο πέπλο μυστηρίου. Όποιος ενδιαφέρεται να μάθει περισσότερα για τους μεγάλους πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν εκεί, έχει ελάχιστα βοηθήματα στη διάθεσή του. Τα σχολικά βιβλία βρίθουν λαθών, τα ντοκυμαντέρ ασχολούνται με συγκεκριμένα μόνον θέματα (κυρίως τα ταφικά έθιμα της Αιγύπτου ή την Παλαιά Διαθήκη) και δεν υπάρχει επαρκής βιβλιογραφία στα Ελληνικά.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα έρχεται να καλύψει αυτό το κενό. Δεν απευθύνεται μόνον στους εκπαιδευτικούς, τους ιστορικούς και αρχαιολόγους, αλλά και σε όποιον άλλον επιθυμεί να ενημερωθεί, με έγκυρο τρόπο, σχετικά με τα νεότερα πορίσματα της έρευνας για την Εγγύς Ανατολή. Θα προσφέρει μία αναλυτική επισκόπηση της ιστορίας της Αιγύπτου, της Συροπαλαιστίνης, της Ανατολίας και της Μεσοποταμίας από την 10η χιλιετία έως και το τέλος της 2ης χιλιετίας π.Χ.

Στην πρώτη θεματική ενότητα θα αναλύσουμε αρχικά το θέμα της "γεωργικής επανάστασης", δηλαδή τους λόγους που οδήγησαν κάποιους κυνηγούς-τροφοσυλλέκτες να δημιουργήσουν σταδιακά μόνιμους αγροτικούς οικισμούς, αλλά και τις κοινωνικές συνέπειες που είχε αυτή η εξέλιξη. Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τους πρώτους σύνθετους πολιτισμούς στην

Μεσοποταμία, καθώς και τους λόγους που κάτι αντίστοιχο αναπτύχθηκε πολύ αργότερα στην Αίγυπτο. Επίσης, το πρώτο εκτεταμένο εμπορικό δίκτυο που δημιουργήθηκε στην Μεσοποταμία διαδραμάτισε πολύ σημαντικό για την ανάπτυξη της γραφής, αλλά και μίας σύνθετης κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης, που αρχικά είχε ως επίκεντρό της τα ιερά και αργότερα τα ανακτορικά κέντρα.

Η δεύτερη θεματική ενότητα θα επικεντρωθεί στην 3η χιλιετία και το πρώτο μισό της 2ης χιλιετίας. Θα συζητήσουμε τις ιστορικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις στην Μεσοποταμία και την Αίγυπτο, καθώς και τους λόγους που οδήγησαν στη δημιουργία των πρώτων μεγάλων αυτοκρατοριών. Θα εξετάσουμε επίσης την κοινωνική οργάνωση της Αιγύπτου κατά τη διάρκεια του Παλαιού Βασιλείου, καθώς και γιατί εδόθη τόση έμφαση στην νεκρική λατρεία και την κατασκευή των πυραμιδικών ταφικών μνημείων. Τέλος, θα συζητηθεί η άνοδος της Βαβυλώνας στην Μεσοποταμία, καθώς και το Μέσο Βασίλειο και η μετέπειτα περίοδος των Υξώς στην Αίγυπτο.

Η τρίτη θεματική ενότητα των μαθημάτων θα εστιάσει στο δεύτερο μισό της 2ης χιλιετίας π.Χ. Θα εξετάσουμε αναλυτικά τις μεγάλες αυτοκρατορίες που δημιουργήθηκαν εκείνη την εποχή στην Εγγύς Ανατολή (την Αιγυπτιακή, Μιταννική, Κασσιτική και Χεττιτική), καθώς και τις σχέσεις τους με το Αιγαίο, όπως εκείνες σκιαγραφούνται μέσα από τα σωζόμενα κείμενα. Τέλος θα παρουσιασθούν οι λόγοι που οδήγησαν στην σχεδόν ταυτόχρονη κατάρρευση πολλών ανακτορικών κέντρων στην Ανατολική Μεσόγειο κατά τη διάρκεια του ύστερου 13ου και του 12ου αιώνα π.Χ.

Κάθε μάθημα θα συνοδεύεται από ένα τριαντάλεπτο βίντεο διδασκαλίας, καθώς και αναλυτικές σημειώσεις που έχουν γραφεί ειδικά γι' αυτό. Θα υπάρχει αναλυτική βιβλιογραφία για όσους ενδιαφέρονται να αποκτήσουν ειδικότερες γνώσεις σε επιμέρους θέματα, αλλά και χρήσιμες ηλεκτρονικές συλλογές Αιγυπτιακών, Σουμεριακών, Ακκαδικών, Βαβυλωνιακών, Ασσυριακών και Χεττιτικών κειμένων, στο πρωτότυπο αλλά και σε μετάφραση.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «*αυτονομία*», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **3 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ύστερη Νεολιθική και Χαλκολιθική Περίοδος

Διδακτική Ενότητα 1: Εισαγωγή: η γεωγραφία και το κλίμα της Εγγύς Ανατολής

Διδακτική Ενότητα 2: Η "γεωργική επανάσταση"

Διδακτική Ενότητα 3: Οι πρώτοι σύνθετοι πολιτισμοί: Hassuna, Halaf, Ubaid

Διδακτική Ενότητα 4: Το πρώτο εκτεταμένο εμπορικό δίκτυο: η περίπτωση της Uruk

Διδακτική Ενότητα 5: Η προϊστορία της Αιγύπτου

Πρώιμη και Μέση Εποχή του Χαλκού

Διδακτική Ενότητα 1: Η οικονομία των ιερών και τα πρώτα βασίλεια κατά την Πρώιμη Δυναστική Περίοδο στη Μεσοποταμία και οι πρώτες αυτοκρατορίες κατά την Ακκαδική και Ur III περίοδο

Διδακτική Ενότητα 2: Το Παλαιό Βασίλειο της Αιγύπτου

Διδακτική Ενότητα 3: Το βασίλειο της Βαβυλώνας: νομοθεσία και πρωτο-καπιταλισμός

Διδακτική Ενότητα 4: Το Μέσο Βασίλειο και η περίοδος των Υξώς

Ύστερη Εποχή του Χαλκού

Διδακτική Ενότητα 1: Το Νέο Βασίλειο της Αιγύπτου

Διδακτική Ενότητα 2: Η Χεττιτική αυτοκρατορία

Διδακτική Ενότητα 3: Το βασίλειο του Μιτάννι και η Κασσιτική αυτοκρατορία

Διδακτική Ενότητα 4: Το προϊστορικό Αιγαίο μέσα από τις γραπτές πηγές της Εγγύς Ανατολής

Διδακτική Ενότητα 3: Οι καταστροφές των ανακτορικών κέντρων και οι "Λαοί της Θάλασσας"